

9.1.13a

Helsingin poliisilaitos
Väkivaltarikosyksikkö

ESITUTKINTAPÖYTÄKIRJA

1 (37)

Nro 8010/RVÄ/R/156831/09

Pvm 30.11.2009

+ L. 1

Rikoksesta epäilty Sukunimi etunimet henkilötunnus, ulkomaalaisen kansalaisuus	Rikos tai tapahtuma rikosnimike/tapahtuma tapahtumapaikka ja -aika	Lisämerkintä nuori henkilö, pidätettynä, vangittuna, haastettu
NYKOPP, Aino Kerttu Annikki ht:051150-	Murha Helsingissä 8.3.2008. SISÄLTÄÄ SALASSA PIDETTÄVÄÄ AINEISTOA	- Vangittu - Syytteen nostamisen määräpäivä 30.12.2009.

Asianomistajan nimi
PIRINEN, Irja Sylvia

H x CD

☐ Jatkuu

☐ Sovitteluun

☐ Kirjalliseen menettelyyn:

Suostumuksen ja vastauksen määräpäivä:

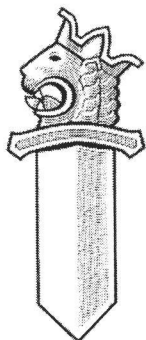
Tuomion antopäivä ja -aika:

Pääkäsittelypäivä ja -aika:

Lisätietoja	Voimassa olevat pakkokeinot, alkamispäivämäärä ☐ takavarikko ☐ hukkaamiskielto ☐ vakuustakavarikko ☐ matkustuskielto ☐ pöytäkirjassa on liitteitä 20 kpl
Virallisen syyttäjän nimi (merkitään mikäli syyttäjä on erikseen määrätty) Valtionsyyttäjä Leena Metsäpelto Kihlakunnansyyttäjä Jouni Peräinen	

Viite	Viitataan esitutkintapöytäkirjaan nro 8010/R/120728/09	Rikoksesta epäilty Nykopp Aino Kerttu Annikki
-------	---	--

☐ Jatkuu

MURHA

8010/R/156831/09/09

Sisällysluettelo

TUTKINTAILMOITUS	3-4
JOHDANTO	5-14
OIKEUDENOMISTAJA/TODISTAJA	
Heer-Pirinen Anja Katri	15-22
RIKOKSESTA EPÄILTY:	
Nykopp Aino	23-27
TODISTAJAT:	
Virolainen Tuula Marita	28-30
Swan Heikki Juhani	31-32
Röman Joni Anthon Henrik	33-34
Rintala Esa Lauri Simon	35-36
 MERKINNÄT JA ALLEKIRJOITUS	 37
LIITELUETTELO	38

HELSINGIN POLIISILAITOS

TUTKINTAILMOITUS

Sivu 1 (2)

RVÄ

29.11.2009

8010/R/156831/09

SALATTU

Ilmoitustiedot:

Tutkinnanjohtaja:	A. KARALAHTI	0718775409
Tutkija:	C. GRANROTH	0718775460
Tutkija:	H. LEHIKONEN	0718775306
Tutkija:	M. JUOTE	0718775324
Ilmoitusaika:	16.07.2009	
Vastaanottaja:	M. JUOTE	
Ilmoitustapa:	TUTKITTAESSA	

Asianimike:

1 MURHA
YKSITYISESSÄ ASUNNOSSA Lkm: 1
MA 25.02.2008
HELSINKI

Tapahtuma-aika: MA 25.02.2008
Tapahtumaosoite: ETELÄINEN HESPERIANKATU 20 A 8
Paikkakunta: 091/HELSINKI 1120/ETU-TÖÖLÖ

Asianomistaja:

Nimi:	PIRINEN, IRJA SYLVIA	180517
Ammatti:	HAMMASLÄÄKÄRI ELÄKKE	
	Kuollut: 08.03.2008	
Osoite:		
Asia:	1	

Rikoksesta epäilty :

Nimi:	NYKOPP, AINO KERTTU ANNIKKI	051150-
Ammatti:	PERUSHOITAJA	
Osoite:	091/HELSINKI	
Asia:	1	

Selostus:

SALASSA PIDETTÄVÄ

Suojaustaso IV

Julkl (621/1999) 24.15:n 25 k

SALASSA PIDETTÄVÄ

Suojaustaso III

Laki kuolemansyyn selvittämisestä 15 §

HELSINGIN POLIISILAITOS

TUTKINTAILMOITUS

Sivu 2 (2)

RVÄ

29.11.2009

8010/R/156831/09

JOHDANTO

Tutkittaessa rikosilmoituksessa 8010/RVÄ/R/120728/09 mainittua murhan yritystä, jossa epäillään terveydenhuollon ammattihenkilön, perushoitaja Aino Nykoppin myrkyttäneen lääkeaineilla hoitamansa 80-vuotiaan vanhuksen, eläkkeellä olleen englanninkielen lehtorin Salme Seamanin,

sekä rikosilmoituksessa 8010/RVÄ/R/140802/09 mainittuja murhan yritystä ja murhaa, jossa perushoitaja Aino Nykoppin epäillään myrkyttäneen lääkeaineilla hoitokodissa potilaana olleen Raija Suurhaskon kaksi kertaa seurauksella, että vuodepotilaana hoidettu Suurhasko kuoli,

sekä rikosilmoituksessa 8010/RVÄ/R/135242/09 mainittua murhaa, jossa perushoitaja Aino Nykoppin epäillään myrkyttäneen lääkeaineilla Mehiläisen sairaalassa hoitamansa 85-vuotiaan potilaansa Kerttu Vantolan seurauksella, että Vantola kuoli,

suoritetuissa tarkastuksissa ilmeni edelleen, että perushoitaja Aino Nykopp on työskennellyt Vanhustyön keskusliiton palveluksessa ja hoitanut vanhuksia heidän kodeissaan. Kaikki perushoitaja Aino Nykoppin Vanhustyön keskusliiton kautta hoitamat asiakkaat selvitettiin ja asiakkaiden mahdolliset yllättävät tajunnantason laskut ja sairaalaan joutumiset sekä kuolemantapaukset otettiin tarkastelun alle.

Tarkastelussa kävi ilmi, että Aino Nykopp on hoitanut mm. eläkkeellä ollutta, 90-vuotiasta hammaslääkärinä Irja Sylvia Piristä. Marian sairaalan asiakirjoista selvisi, että Irja Pirinen on tuotu mm. 27.2.2008 ambulanssilla sairaalaan syvästi tajuttomana ja että sairaalassa on todettu bentsodiatsepiinien aiheuttama lääkeainemyrkytys. Irja Pirinen on siirretty Marian sairaalasta 4.3.2008 Laakson sairaalaan, missä hän kuollut 8.3.2008. Asiassa oli käynnistetty oikeuslääketieteellinen kuolemansyyn tutkinta, joka oli edelleen kesken.

Edelleen ilmeni, että Helsingin Käräjäoikeudessa oli syyteharkinnassa asia, jossa Aino Nykoppin epäillään anastaneen hoitamaltaan Irja Piriseltä omaisuutta. Asiasta oli laadittu rikosilmoitus 6070/R/125096/08 (**liite 12**) ja edelleen esitutkintapöytäkirja.

PUHELUT HÄTÄKESKUKSEEN

Suoritetuissa tutkimuksissa ja tarkastuksissa ilmeni, että perushoitaja Aino Nykopp on ollut sovitusti hoitamassa Irja Piristä tämän asunnolla 25.2.2008 ja 26.2.2008 ja

mennyt oma-aloitteisesti Irja Pirisen asunnolle 27.2.2008. Aino Nykopp on soittanut asunnolle ambulanssin 26.2.2008 ja 27.2.2008.

AINO NYKOPPIN KÄYNTI IRJA PIRISEN ASUNNOLLA 25.2.2008

Asian johdosta suoritettussa kuulustelussa Aino Nykopp kertoo, ettei ole 25.2.2008 käynyt sisällä Irja Pirisen asunnolla.

”Muistan että olin ilmeisesti 25.2.2008 normaalilla kierroksellani ja menin Irja Pirisen asunnolle, lähelle Mehiläisen sairaalaa, kello 17.00 aikoihin. Kävin Irja Pirisen luona aina tuohon aikaan. Tuona kertana hän tuli ovelle, mutta ilmoitti minulle heti, ettei tarvitse nyt mitään. Hän kertoi odottavansa vierasta ja ilmoitti menevänsä suihkuun. En tiedä varmuudella kuka Pirisen luo oli vierailulle tulossa, mutta arvelen, että se saattoi olla hänen miesystävänsä. Lähdin sitten asunnolta jatkamaan töitäni muiden vanhusten luona.”

Aino Nykoppin kertomus on ristiriidassa hänen käynnistään tekemiensä kirjallisten merkintöjen kanssa.

VTKL- palvelut Oy:n, Irja Piristä koskevaan asiakkaan ja palvelun seurantaraporttiin(**liite 16**), jota säilytetään sisällä asunnossa hoidettavan vanhuksen kotona, on Aino Nykopp tehnyt merkinnän:

”25.2. Oli syönyt, suihkussa. Käynyt Stockmann. Voileivän laitoin. Kaikki hyvin/Aino.”

VTKL- palvelut Oy:n työselosteeseen kotipalvelusta(**liite 13**) on Aino Nykopp merkinnyt työaikansa alkaneen Irja Pirisen luona 25.2.2008 kello 18.00 ja työajan päättyneeksi kello 19.00.

Aino Nykoppin seuraava asiakas on työselosteen mukaan ollut Eila Mustapää ja Nykoppin työvuoro Mustapään luona on alkanut työselosteen mukaan kello 19.15.

TAPAHTUMAT IRJA PIRISEN ASUNNOLLA ILTAPÄIVÄLLÄ 26.2.2008

kello 16.15

VTKL- palvelut Oy:n työselosteen(**liite 13**) mukaan Aino Nykopp on tullut 25.2.2008 käynnin jälkeen seuraavan kerran Irja Pirisen asunnolle 26.2.2008 kello 16.15.

kello 16.43

Aino Nykopp on soittanut 26.2.2008 Häätäkeskukseen kello 16.43 (**liite 1**) ja ilmoittanut mm. ettei pääse sisälle Irja Pirisen asuntoon ja epäilee jotain sattuneen.

kello 17.38

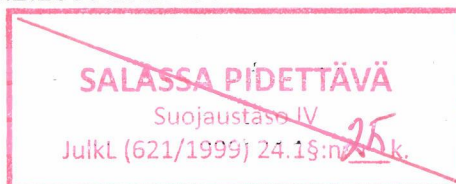
Paikalle on lähetetty poliisipartio, jonka miehistö on soittanut Hätäkeskukseen asiaa koskevan toisen puhelun kello 17.38. (liite 2)

TAPAHTUMAT IRJA PIRISEN ASUNNOLLA ILLALLA 26.2.2008

kello 19.48

Helsingin ambulanssipalvelu Oy:n selvitys ja korvaushakemuksesta (**liite 5**) sairaankuljetuksesta ilmenee, että ambulanssi on hakenut Irja Pirisen Marian sairaalan terveyskeskuksesta 26.2.2008 kello 19.48.

Em. asiakirjassa tai Marian sairaalan terveysaseman asiakirjassa ei ole minkäänlaista merkintää siitä, että kukaan Irja Pirisen hoitoon osallistuneista henkilöistä olisi havainnut Irja Pirisen päässä mahdollisen kaatumisen seurauksena syntyneitä ulkoisen väkivallan merkkejä, eikä Irja Pirinen ole itse kertonut kaatumisesta tai valittanut kipua päässään.

kello 20.08

Helsingin ambulanssipalvelun asiakirjasta ilmenee edelleen, että Irja Pirisen kuljetus on päättynyt kello 20.08 ja että potilasta on ollut vastassa kotihoitaja.

VTKL-palvelut Oy:n työselosteeseen (**liite 13**) on Aino Nykopp kuitenkin em. merkinnästä poiketen merkinnyt tulleen 26.2.2008 uudestaan Irja Pirisen asunnolle vasta kello 22.00 ja poistuneensa asunnolta kello 23.30.

VTKL-palvelut Oy:n työselosteisiin tehtyjen merkintöjen mukaan Aino Nykopp on ilmoittanut olleensa 26.2.2008 kello 19.30-20.15 hoitamassa vaikka ambulanssipalvelun asiakirjasta ilmenee, että Aino Nykopp on ollut kello 20.08 vastaanottamassa Irja Piristä.

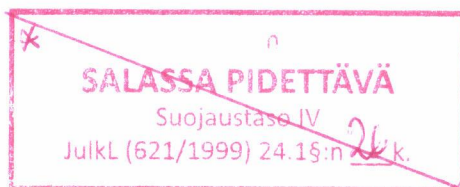
Asiakkaan ja palvelun seurantalomakkeeseen (**liite 16**) Aino Nykopp on tehnyt merkinnän:

"Rva kotiutui. Ruokailu juotavaa, siistimistä, suihku nukkumaan. Tyttärelle soitin."

PUHELINSOITTO ANJA HEER-PIRISELLE

Asiassa kuulusteltu Irja Pirisen tytär arkkitehti Anja Heer-Pirinen kertoo Aino Nykoppin soittamasta puhelusta mm. seuraavaa:

Nuorempi konstaapeli Esa Rintala kertoo:

”Asunto oli yleisilmeeltään siisti eikä siellä näkynyt merkkejä alkoholin käytöstä. Lattialta löytynyt nainen ei mielestäni vaikuttanut päihtyneeltä.”

TAPAHTUMAT IRJA PIRISEN ASUNNOLLA 27.2.2008

Aino Nykoppilla ei ole 27.2.2008 ollut työvuoron mukaista hoitokäyntiä Irja Pirisen luona. VTKL-palvelut Oy:n työselosteisiin tehtyjen merkintöjen mukaan Aino Nykopp on kuitenkin mennyt Irja Pirisen asunnolle 27.2.2008 kello 11.30. (**liite 13**)

Aino Nykopp on tehnyt kyseisestä tapahtumasta Irja Piristä koskevaan asiakkaan ja palvelun seurantaraporttiin (**liite 16**) merkinnän:

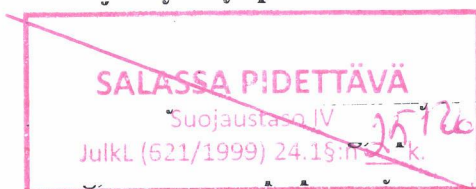
Kuulustelussaan Aino Nykopp kertoo asiasta seuraavaa:

”Olin huolissani Pirisestä ja soitin seuraavana päivänä töihin muistaakseni Sari Einolle. Kysyin voisiko joku käydä katsomassa Piristä tämän asunnolla. Minulle vastattiin, ettei kukaan töissä ollut juuri nyt ehtinyt. Koska olin hänestä huolissani päätin mennä itse asunnolle käymään. Minulla oli autossani avaimet mukana ja ajelin asunnolle noin kello 12.00 aikoihin, saattoi se olla aikaisemminkin.

Pääsin tällä kertaa sisälle asuntoon aivan normaalisti.

Hätäkeskuksen asiakirjoista ilmenee, että Aino Nykopp on soittanut Hätäkeskukseen 27.2.2008 Irja Pirisen puhelimesta kello 12.17 (**liite 6**) ja paikalle on lähetetty Pelastuslaitoksen yksikkö H292

Yksikön H292: n ensihoitokertomukseen (**liite 7**) on kirjattu mm. seuraavaa:

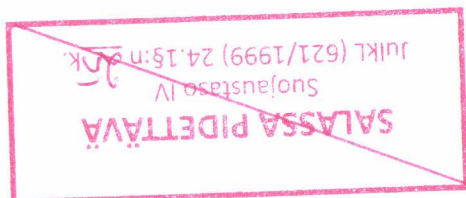
Kyseiset tiedot ambulanssin miehistö on saanut Irja Pirisen asunnolta, missä paikalla on ollut tajuttoman Irja Pirisen lisäksi vain Aino Nykopp. Hätäkeskukseen soitetussa puhelussa Aino Nykopp ei mainitse lääkkeitä eikä alkoholia.

IRJA PIRISELLE MÄÄRÄTTY LÄÄKITYS

Asiassa pyydettiin lausuntoa koskien Irja Pirisen myrkytyksen vaikeusastetta kun hänet oli 27.2.2008 toimitettu hoidettavaksi Marian sairaalaan. Lausunnossaan (liite 10) ylilääkäri Hoppu toteaa mm. seuraavaa:

MYRKYTYSKESKUKSEN YLILÄÄKÄRIN KAARLO HOPUN LAUSUNTO

”Potilaan herääminen puhuvaksi heti bentsodiatsepiinien vastalääkkeen flumatseniilin annon jälkeen osoittaa että tajuttomuuden syynä oli bentsodiatsepiinimyrkytys.

Flumatseniilin vaikutusaika on lyhyt, 0,5-4 tuntia. Bentsodiatsepiinimyrkytyksessä yleensä potilaan tajunnan taso ja hengitys heikkenevät uudestaan 0,5-4 tuntia vastalääkkeen annon jälkeen, kun sen vaikutus menee ohi.

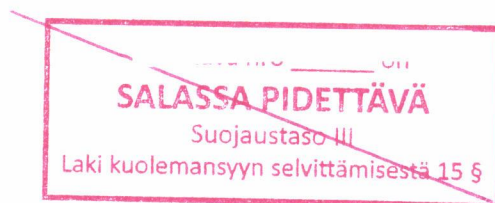
Kahden tunnin kuluttua vastalääkkeen antamisesta potilaan tila huononi, tajunnan tila laski käytetyllä hoitajan asteikolla kolmesta viiteen ja potilaalle aloitettiin uudestaan aiemmin lopetettu lisähappi.

Nopea vaste bentsodiatsepiinien vastalääkkeen antamiselle ja tilan huononeminen uudestaan vastalääkkeen vaikutuksen mentyä odotetusti ohi osoittaa mielestäni kiistattomasti, että Irja Pirisellä oli 27.2.2008 bentsodiatsepiinimyrkytys.

Myrkytyksen vaikeusaste oli Poison Severity Score –asteikolla ainakin kohtalainen (moderate) kahden kriteerin perusteella: happilisää vaatinut hypoksemia (veren vähähappisuus) ja tajuttomuus.

Jos potilaan reaktio kivulle olisi ollut muuta kuin normaali, olisi tajuttomuus täyttänyt vakavan myrkytyksen kriteerit, kipureaktiosta ei kuitenkaan ole tietoa, joten voitaneen sanoa, että oireet olivat ainakin kohtalaisen vaikeusasteen mukaisia”

ESITUTKINNAN JOHTOPÄÄTOKSET

Eläkkeellä ollut 90-vuotias hammaslääkäri Irja Pirinen on kuljetettu ambulanssilla kahteen eri otteeseen, 26.2.2008 ja 27.2.2008 Marian sairaalaan.

Molemmilla kerroilla on ambulanssin soittanut Irja Pirisen kotihoitaja, Vanhustyönkeskusliiton kautta palkattu terveydenhuollon ammattilainen, perushoitaja Aino Nykopp.

Vain Aino Nykoppin tiedetään olleen Irja Pirisen seurana asunnolla 25.2. - 27.2.2008 pois lukien tapahtumien vuoksi asunnolle hälytetyt viranomaiset.

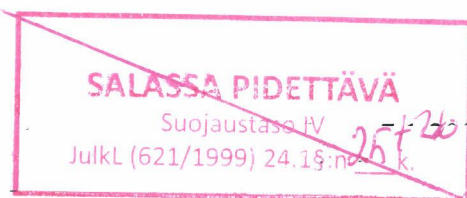
Irja Pirisellä on 27.2.2008 todettu sairaalassa bentsodiatsepiinimyrkytys.

Irja Pirisellä on jo 26.2.2008 ollut samantyyppinen oireisto, mutta asiaa ei laboratoriossa tuolloin tutkittu.

Myrkytys on vaikeusasteeltaan ollut ainakin kohtalainen. Tietoa potilaan reaktiosta kivulle ei ollut enää saatavilla. Jos Irja Pirisen reaktio kivulle olisi ollut muuta kuin normaali, olisi tajuttomuus täyttänyt vakavan myrkytyksen kriteerit.

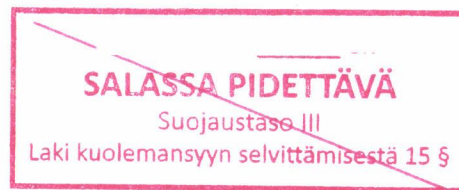
Irja Pirinen on selvinnyt myrkytyksestä Marian sairaalassa myrkytykseen oikein kohdennetulla hoidolla.

1-8-14

Aino Nykoppin, jolla oli avaimet Irja Pirisen asuntoon, epäillään anastaneen Irja Piriseltä omaisuutta tämän asunnolta mm. sinä aikana kun Irja Pirinen on ollut sairaalassa.

Esitutkinnassa esille tulleiden seikkojen perusteella on ilmeistä, että terveydenhuollon ammattilaisena, tietoisena bentsodiatsepiineja sisältävien lääkeaineiden hengenvaarallisuudesta perussairaalle ja iäkkäälle Irja Piriselle, on Aino Nykopp antanut Irja Pirisen asunnolla kyseisiä lääkeaineita salaa Irja Piriselle aiheuttaen lääkeainemyrkytyksen.

Asiassa on suoritettu seuraavat kuulustelut: